

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΝΤΗ, ΠΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΑΙΩΝΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕ ΤΗ ΓΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ,

Ελληνες στα συντρίμια

Ο φόβος μιας βεντέτας στις αρχές του περασμένου αιώνα έγινε η αιτία για τους τρεις αδερφούς Μεντή, από τον Αϊ-Γιώργη Λακωνίας, να εγκαταλείψουν την Ελλάδα. Προορισμός η μακρινή Χιλή, χώρα πλούσια, με ακμάζουσα οικονομία λόγω των ορυχείων χαλκού και νιτρικού άλατος. Η Χιλή ήταν τόσο πλούσια τότε που για μια περίοδο δεν πληρώνονταν φόροι στο κράτος.

«Ο παππούς μου, Σταύρος Μεντής, ήταν ο τελευταίος που έφυγε από την Ελλάδα, το 1910, σε ηλικία μόλις 17 ετών», λέει στον «ΤτΚ» ο Αλέξης Μεντής, ο οποίος σήμερα ζει και εργάζεται στο Σαντιάγκο. «Αφησε πίσω του οικογένεια, περιουσία και όλες τις αποθήκες γεμάτες από τη σοδειά που μόλις είχε μαζέψει. Το ταξίδι ατέλειωτο. Πρώτη στάση το Παρίσι και μετά Μασσαλία, Μπουένος Αϊρες και τέλος Χιλή. Τα τρία αδέρφια δούλεψαν σε διάφορες πόλεις και τελικά εγκαταστάθηκαν στην Αντοφαγκάστα λόγω της εμπορικής άνθησης της πόλης, που ήταν και λιμάνι από το οποίο έφευγαν ο χαλκός και το νιτρικό άλας για όλο τον κόσμο».

Όπως οι περισσότεροι Έλληνες εκείνης της εποχής στη Χιλή, οι Μεντήδες ασχολήθηκαν με το λιανεμπόριο πουλώντας κρέας, νερό και γάλα. Οι Έλληνες έφτασαν μάλιστα κάποια στιγμή να μονοπωλούν τη διακίνηση γάλακτος στην Αντοφαγκάστα, ενώ ασχολήθηκαν με την αρτοποιία και την καλλιέργεια λαχανικών. «Την εποχή της μεγάλης ύφεσης, ο παππούς μου έκανε μέχρι και τον ταξιτζή», μας λέει ο Αλέξης. «Πάντα ήθελε να γυρίσει στην Ελλάδα αλλά τα οικονομικά του δεν του το επέτρεψαν. Κανένα από τα αδέρφια δεν επέστρεψε ποτέ και σήμερα βρίσκονταν όλοι τους θαμμένοι στο κοιμητήριο της πόλης».

Ο Αλέξης, 42 ετών σήμερα, έρχεται μαζί με τη σύντροφό του, Δέσποινα, όσο τακτικά μπορεί. Εμαθε τα ελληνικά στην κοινότητα, καθώς δεν υπήρχε ελληνικό σχολείο στην περιοχή όπου μεγάλωσε, ενώ παρακολούθησε μαθήματα και στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. «Δυστυχώς, η περιουσία του παππού μου διαμοιράστηκε μεταξύ άλλων συγγενών και σήμερα δεν έχω τίποτα στην Ελλάδα, παρά μόνο αναμνήσεις. Κάποιοι συγγενείς είχαν βιαστεί να τον

δηλώσουν ως πεθαμένο, με αποτέλεσμα σήμερα να δυσκολεύομαι να πάρω την ελληνική υπηκοότητα. Ελπίζω κάποια μέρα να έχω αυτήν την τιμή, αλλά δεν θέλω να επιστρέψω μόνιμα στην Ελλάδα».

Η ιστορία των Μεντήδων είναι μία από τις χιλιάδες των Ελλήνων που αναζήτησαν μια καλύτερη ζωή στη μακρινή χώρα. Ο πρώτος Έλληνας που πάτησε το πόδι του στη Χιλή και για τον οποίο υπάρχουν στοιχεία ήταν ο κρητικής καταγωγής Χουάν Μαρτίν δε Κάντια (Χάνδακας). Ο Μαρτίν έφτασε στη χώρα το 1540 μαζί με τον Ισπανό κατακτητή Πέδρο ντε Βαλβίντια. Παντρεύτηκε Ισπανίδα με την οποία απέκτησε τέσσερα παιδιά και πέθανε σε ηλικία 90 χρόνων. Μέχρι το 1565 υπολογίζεται ότι είχαν καταφτάσει στη Χιλή άλλοι 21 Έλληνες.

Το μεγάλο κύμα της μετανάστευσης σημειώθηκε την περίοδο 1880-1924, περίοδο διαδοχικών πολέμων στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία. Μεγάλος αριθμός Ελλήνων εγκαταστάθηκε στην Αντοφαγκάστα και σημαντικά αρχεία για τη ζωή τους διασώζονται από την τοπική εφημερίδα «El Mercurio». Η ελληνική κοινότητα της Αντοφαγκάστα θεωρείται πρότυπο για τη Νότια Αμερική, καθώς καταφέρνει να διατηρεί ζωντανούς τους δεσμούς μεταξύ των Ελλήνων χωρίς να έχει στη διάθεσή της σχολείο ή ορθόδοξη εκκλησία.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων εξακολουθεί να ζει στο Σαντιάγκο, ενώ εκατοντάδες ακόμη βρίσκονται διασκορπισμένοι σε άλλες επαρχίες. Πρόσφατα δημιουργήθηκε ακόμη μια κοινότητα στο Πουέρτο Μοντ, στα νότια της χώρας. Η κοινότητα αριθμεί 46 μέλη και όπως ανέφεραν κάποια από αυτά στην ιστοσελίδα www.godimitris.com, του Έλληνα δημοσιογράφου Δημήτρη Παρούση που γυρνά τη Λατινική Αμερική, μέχρι πρόσφατα πίστευαν ότι οι Έλληνες της περιοχής δεν ξεπερνούν τους 15. Δυστυχώς, λόγω της μεγάλης απόστασης οι ομογενείς μας εκεί δεν μιλούν ελληνικά και προσπαθούν μόνοι τους να μάθουν μερικές λέξεις ίσα ίσα για να διατηρήσουν ζωντανή την παράδοση. ■

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

1-2. Ο Σταύρος Μεντής λίγο μετά την άφιξή του στη Χιλή.
3. Με τη σύζυγο και τα παιδιά του.
4. Ο εγγονός του, Αλέξης Μεντής.

Ασφαλείς
οι 5.000
ομογενείς

Οι περισσότεροι
ζουν σε απόσταση
τουλάχιστον 320 χλμ.
από το επίκεντρο

ΚΑΛΑ στην υγεία τους, αν και σοκαρισμένοι από το μέγεθος του σεισμού, είναι οι 5.000 Έλληνες της Χιλής.

Όπως είπε στον «ΤτΚ» ο συντονιστής του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού Κεντρικής-Νοτίου Αμερικής κ. Νικηφόρος Νικολαΐδης, οι περισσότεροι ζουν στο Σαντιάγκο και βορειότερα, σε απόσταση τουλάχιστον 320 χιλιομέτρων από το επίκεντρο του σεισμού. Η καθημερινή ζωή αποκαταστάθηκε στην πρωτεύ-

ουσα, ωστόσο η καταστροφή είναι πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι αρχικά είχε εκτιμηθεί στις νότιες περιοχές κοντά στην πόλη Κονσεψιόν.

Αυτό που φοβάται ο κόσμος, σύμφωνα με τον κ. Αλέξη Μεντή, δεύτερης γενιάς ομογενή που ζει στο Σαντιάγκο, είναι μήπως υπάρξουν προβλήματα εφοδιασμού, καθώς η πρωτεύουσα και οι βόρειες περιοχές εφοδιάζονται από το Νότο και οι συγκοινωνίες γίνονται ακόμη με δυσκολία. Αν

και ο κόσμος είναι συνηθισμένος στους σεισμούς, καθώς η Χιλή είναι σεισμογενής περιοχή, το χτύπημα του περασμένου Σαββάτου ήταν ένα μεγάλο σοκ για όλους, λόγω της έντασης και του γεγονότος ότι το επίκεντρο ήταν κοντά σε κατοικημένες περιοχές.

Παρά τη γρήγορη ανταπόκριση της χιλιανής κυβέρνησης για τη διάσωση εγκλωβισμένων και την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης στους πληγέντες που αγγίζουν τα 2 εκατομμύρια, σύμφωνα

με τον κ. Νικολαΐδη, υπάρχει η αίσθηση ότι καθυστέρησε η κινητοποίηση του στρατού για τη διατήρηση της τάξης. Πολλοί βρήκαν την ευκαιρία για πλιάτσικο σε καταστήματα και υπήρξαν πολλά κρούσματα διαρρήξεων. «Αν μπορούμε ωστόσο να κρατήσουμε κάτι θετικό από αυτή την περιπέτεια», καταλήγει ο κ. Νικολαΐδης, «είναι ότι οι οικογένειες βρέθηκαν πιο κοντά και ο κόσμος ενδιαφέρθηκε για το γείτονά του». ■